

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 - 2014

Επιτροπή Ανάπτυξης

2012/2097(INI)

6.12.2012

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Ανάπτυξης

προς την Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

σχετικά με την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: προώθηση των συμφερόντων της κοινωνίας και οδηγός προς μια βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψη (2012/2097(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Catherine Grèze

PA_NonLeg

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Ανάπτυξης καλεί την Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. επισημαίνει ότι λόγω της ανομοιογένειας της έννοιας της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ), όπου οι διάφορες επιχειρήσεις έχουν αναπτύξει διαφορετικά πρότυπα για τη λογοδοσία, τους ελέγχους και την υποβολή εκθέσεων, είναι δύσκολο να συγκριθούν τα επίπεδα ΕΚΕ· υπογραμμίζει ότι μια διεθνώς συμφωνηθείσα ρύθμιση στο πλαίσιο της ΕΚΕ θα δημιουργούσε ατμόσφαιρα εμπιστοσύνης και δικαιοσύνης στις επιχειρηματικές σχέσεις από την οποία θα προέκυπτε ασφάλεια, προοδευτική εκτελεστικότητα, καθολικότητα και ενίσχυση των ενδιαφερόμενων μερών·
2. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η ΕΚΕ πρέπει να καλύπτει τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις πρακτικές εργασίας και απασχόλησης, περιβαλλοντικά θέματα (όπως βιοποικιλότητα, κλιματική αλλαγή, αποδοτικότητα των πόρων) και την καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς, και τούτο με χρηστή δημοσιονομική διακυβέρνηση (δηλαδή διαφάνεια, ανταλλαγή πληροφοριών και θεμιτό φορολογικό ανταγωνισμό)·
3. υπενθυμίζει ότι η ΕΚΕ καλύπτει ευρύ φάσμα κοινωνικών προτύπων, τα οποία όμως προβάλλονται ελάχιστα αφού δεν θεσπίστηκαν δείκτες με τους οποίους μετράται η κοινωνική πρόοδος·
4. υπογραμμίζει ότι οι επιχειρήσεις που δεσμεύονται με την ΕΚΕ θα έπρεπε να μπορούν να εντοπίζονται εύκολα από τους επενδυτές και τους καταναλωτές προκειμένου να ενθαρρύνεται η προσπάθειά τους·
5. επιμένει πως η ΕΕ πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο προβολής των επιχειρήσεων που δεσμεύονται στην ΕΚΕ μέσω ενός σήματος ή μιας ετικέτας που θα συνοδεύει το όνομα της επιχείρησης ή του σχετικού προϊόντος·
6. επισημαίνει ότι η ΕΚΕ είναι το καλύτερο εργαλείο για να αποδεικνύουν οι επιχειρήσεις τη δέσμευση, την αλληλεγγύη και την υπευθυνότητά τους έναντι της κοινωνίας, ενώ είναι και ουσιαστική για την επίτευξη του στόχου της συνοχής της αναπτυξιακής πολιτικής· επικροτεί τη δέσμευση της Επιτροπής για προώθηση της ΕΚΕ με πλήρη συνέπεια προς τις τρέχουσες διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές, συμπεριλαμβανομένων των πρόσφατα επικαιροποιημένων κατευθυντήριων γραμμών του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, τις 10 αρχές του Παγκόσμιου Συμφώνου του ΟΗΕ, το πρότυπο καθοδήγησης για την κοινωνική ευθύνη ISO 26000, την τριμερή δήλωση των αρχών σχετικά με τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική πολιτική της ΔΟΕ και τις κατευθυντήριες αρχές του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα· λυπάται ωστόσο που η σχετική διατύπωση δίνει στην ΕΚΕ μάλλον προαιρετικό χαρακτήρα·
7. λυπάται που δεν διατίθενται πληροφορίες στις ΜΜΕ σχετικά με το Παγκόσμιο Σύμφωνο στο πλαίσιο του οποίου οι επιχειρήσεις μπορούν να δεσμευθούν να ευθυγραμμίσουν τις δραστηριότητες και τις στρατηγικές τους προς δέκα παγκοσμίως αποδεκτές αρχές που

άπτονται των δικαιωμάτων του ανθρώπου, των κανόνων εργασίας, του περιβάλλοντος και της καταπολέμησης της διαφθοράς·

8. υπογραμμίζει ότι το Παγκόσμιο Σύμφωνο του ΟΗΕ και οι προδιαγραφές ISO 26000 δεν έχουν προσαρμοστεί επαρκώς στις ΜΜΕ, πράγμα που καθιστά την όλη ιδέα της ΕΚΕ λιγότερο δραστική εντός της ΕΕ·
9. υπογραμμίζει πως θα ήταν χρήσιμο να μελετηθεί σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο με ποια φορολογικά κίνητρα θα μπορούσε να προαχθεί η ΕΚΕ σε ευρύτερο φάσμα επιχειρήσεων·
10. υπογραμμίζει ότι, ως αμιγώς προαιρετική δέσμευση, η ΕΚΕ ίσως αδυνατεί να αντιμετωπίσει εξωγενείς επιδράσεις που ανακύπτουν από τη λειτουργία πολυεθνικών, όπως οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος· επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς τους ξένους επενδυτές και τις επιχειρήσεις που λειτουργούν σε αναπτυσσόμενες χώρες να συμμορφώνονται πλήρως προς τις διεθνείς νομικά δεσμευτικές υποχρεώσεις όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα περιβαλλοντικά και βασικά εργασιακά πρότυπα της ΔΟΕ καθώς και τις κατευθυντήριες αρχές του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα· ζητεί να συμπεριλαμβάνουν οι πολιτικές ΕΚΕ ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση της παράνομης πρακτικής του να καταγράφονται οι εργαζόμενοι σε μαύρες λίστες και να μην τους επιτρέπεται η πρόσβαση στην απασχόληση, συχνά επειδή μετέχουν σε συνδικαλιστικός οργανώσεις και δραστηριότητες ή είναι εκπρόσωποι των εργαζομένων για θέματα υγείας και ασφάλειας·
11. τονίζει το γεγονός ότι οι εταιρίες πρέπει να ενθαρρύνονται να εφαρμόζουν τις πρακτικές ΕΚΕ, εκείνες δε που έχουν ήδη εφαρμόσει τις πρακτικές αυτές να ενθαρρύνονται να επιδιώκουν τους στόχους της· ζητεί από την Επιτροπή να εξετάσει την παροχή κινήτρων, όπως η προτεραιότητα στις δημόσιες συμβάσεις της ΕΕ, προκειμένου οι εταιρίες να θεωρήσουν την ΕΚΕ ευκαιρία και όχι απειλή·
12. τονίζει ότι η ΕΚΕ πρέπει να οδηγήσει σε σαφείς δεσμεύσεις για το σεβασμό των δικαιωμάτων, την προστασία και την ευημερία των εργαζομένων με δείκτες επίδοσης και σαφή μέτρα εκτίμησης των βελτιώσεων και ότι πρέπει να προβλεφθούν μηχανισμοί διαφανούς παρακολούθησης και αποτελεσματικής λογοδοσίας και επιβολής με σκοπό την αντιμετώπιση της μη συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένης μιας πιο ανοιχτής και σαφούς διαδικασίας για την υποβολή και εξέταση καταγγελιών και για τη διενέργεια ερευνών όταν κρίνεται αναγκαίο·
13. επαναλαμβάνει ότι η ΕΚΕ πρέπει να ισχύει για όλες τις επιχειρήσεις προκειμένου να δημιουργηθούν δίκαιοι και ισότιμοι όροι παιχνιδιού· επισημαίνει ωστόσο ότι ο τρόπος που λειτουργούν οι εξορυκτικές βιομηχανίες στις αναπτυσσόμενες χώρες απαιτεί την εγκατάλειψη της προαιρετικής προσέγγισης· τονίζει πως η επένδυση της πετρελαιοβιομηχανίας στη Νιγηρία αποτελεί καλό παράδειγμα των ορίων της ΕΚΕ όπως αυτή εφαρμόζεται σήμερα, όπου οι εταιρίες δεν έχουν αναλάβει πρωτοβουλίες ΕΚΕ με τις οποίες θα δημιουργούσαν βιώσιμες επιχειρηματικές πρακτικές ή θα συνέβαλλαν στην ανάπτυξη των κρατών υποδοχής τους· υποστηρίζει ένθερμα τη νομοθετική πρόταση για την υποβολή εκθέσεων ανά χώρα με βάση τα πρότυπα της Πρωτοβουλίας για τη Διαφάνεια των Εξορυκτικών Βιομηχανιών (EITI), εκθέσεων για τις πωλήσεις και τα κέρδη καθώς και τους φόρους και τα έσοδα, με σκοπό την αποθάρρυνση της διαφθοράς

και την πρόληψη της φοροαποφυγής· καλεί τις ευρωπαϊκές εξορυκτικές βιομηχανίες που λειτουργούν στις αναπτυσσόμενες χώρες να δώσουν το παράδειγμα κοινωνικής ευθύνης και προώθησης της εργασίας υπό αξιοπρεπείς όρους·

14. καλεί την Επιτροπή να αναλάβει και άλλες πρωτοβουλίες με σκοπό την αποδέσμευση και την ενίσχυση των δυνατοτήτων της ΕΚΕ σε ό, τι αφορά την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής (συνδέοντάς την με την αποδοτικότητα των πόρων και της ενέργειας), για παράδειγμα, στις διαδικασίες που χρησιμοποιούν οι εταιρίες για την αγορά πρώτων υλών·
15. υπογραμμίζει ότι η ΕΚΕ πρέπει να ισχύει για ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού ανά τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένων όλων των επιπέδων υπεργολαβίας προκειμένου για την προμήθεια αγαθών, για εργαζόμενους ή για υπηρεσίες, πρέπει να περιλαμβάνει διατάξεις για την επέκταση της προστασίας σε διακινούμενους και αποσπασμένους εργαζόμενους αλλά και εργαζόμενους μέσω πρακτορείων, και να βασίζεται σε δίκαιη αμοιβή και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και να εγγυάται συνδικαλιστικά δικαιώματα και ελευθερίες· είναι της άποψης ότι η έννοια της υπεύθυνης διαχείρισης της αλυσίδας εφοδιασμού πρέπει να τύχει περαιτέρω επεξεργασίας ως μηχανισμός παραγωγής ΕΚΕ·
16. είναι της άποψης ότι, προκειμένου να υπάρξει ουσιαστικό αποτέλεσμα ως προς τη μείωση της φτώχειας, το θεματολόγιο της ΕΚΕ πρέπει να επικεντρωθεί επίσης στις ΜΜΕ, καθώς ο συνολικός κοινωνικός και περιβαλλοντικός αντίκτυπός τους είναι σημαντικός·
17. θεωρεί ότι οι ενωσιακές επιχειρήσεις πρέπει να είναι νομικά υπεύθυνες και ότι πρέπει να εφαρμοστούν διαφόρων ειδών μηχανισμοί λογοδοσίας και απόδοσης ευθυνών μεταξύ αυτών, των θυγατρικών τους και φορέων που ελέγχουν στις αναπτυσσόμενες χώρες· επιδοκιμάζει, επιπλέον, το έργο της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ, οι οποίες έχουν στρατευθεί ενεργά στην ευαισθητοποίηση του κοινού ως προς τις παραβιάσεις που διαπράττουν οι εταιρίες αυτές στο εξωτερικό·
18. επιμένει ότι είναι καθήκον του κράτους να προσφέρει προστασία από τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων και εργασιακών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων και από επιχειρήσεις, να απαιτεί δε από τις εταιρίες να λογοδοτούν, να προστατεύει την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και των δικαιωμάτων συλλογικής διαπραγμάτευσης, να παρέχει δε στα θύματα τη δυνατότητα να προσφεύγουν στη δικαιοσύνη· ζητεί από την Επιτροπή να προβλέψει κατάλληλα μέτρα για να λειτουργήσει το πλαίσιο του ΟΗΕ «Προστασία, σεβασμός και επανόρθωση», το οποίο εισηγήθηκε ο John Ruggie, Ειδικός Αντιπρόσωπος του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα·
19. τονίζει ότι μια βελτιωμένη εφαρμογή των κατευθυντήριων αρχών του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ όσον αφορά ειδικά θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών κανόνων εργασίας· ως εκ τούτου καλεί την ΕΕ να καταβάλει προσπάθειες για ένα σαφές διεθνές νομικό πλαίσιο που θα καλύπτει τις ευθύνες και υποχρεώσεις των επιχειρήσεων όσον αφορά τα δικαιώματα του ανθρώπου·
20. επιδοκιμάζει το γεγονός ότι ο αριθμός των εταιριών που γνωστοποιούν πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και διαχειριστικές επιδόσεις τους (ΠΚΔ) έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια· σημειώνει ωστόσο ότι οι εταιρίες που γνωστοποιούν τέτοιες πληροφορίες εξακολουθούν να αποτελούν μόνο ένα πολύ μικρό

μέρος των επιχειρήσεων παγκοσμίως· επισημαίνει μάλιστα ότι, ενώ η οδηγία περί εκσυγχρονισμού των λογαριασμών στην ΕΕ (2003/51/ΕΚ)¹ διασφαλίζει ένα ελάχιστο βαθμό γνωστοποίησης βασικών οικονομικών αλλά και μη οικονομικών δεικτών επίδοσης, δεν ορίζει απαιτήσεις σε σχέση με το είδος των δεικτών που πρέπει να περιλαμβάνονται στις ετήσιες εκθέσεις· καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο να λάβει και άλλα μέτρα για την ενίσχυση της γνωστοποίησης των πληροφοριών (ΠΚΔ) σε ευρωπαϊκό επίπεδο·

21. τονίζει πως η βοήθεια της ΕΕ προς τις κυβερνήσεις τρίτων χωρών για την εφαρμογή κοινωνικών και περιβαλλοντικών ρυθμίσεων και αποτελεσματική επίβλεψη των καθεστώτων αποτελεί αναγκαίο συμπλήρωμα για να προχωρήσει ανά τον κόσμο η ΕΚΕ των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων·
22. τονίζει ότι η Κοινωνικά Υπεύθυνη Επένδυση (ΚΥΕ) αποτελεί μέρος της διαδικασίας εφαρμογής της ΕΚΕ στις επενδυτικές αποφάσεις· επισημαίνει ότι, παρ' όλο που δεν υπάρχει καθολικός ορισμός της ΚΥΕ, η ΚΥΕ συνήθως συνδυάζει τους οικονομικούς στόχους των επενδυτών με τη φροντίδα τους για τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά, δεοντολογικά ζητήματα καθώς και τη χρηστή εταιρική διακυβέρνηση·
23. καλεί επείγοντως την ΕΕ και τα κράτη μέλη της να αναλάβουν και άλλες πρωτοβουλίες πολιτικής με σκοπό την μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και ενίσχυση της ανάπτυξης της ΕΚΕ, εξετάζοντας π.χ. τη νομική διατύπωση του καθορισμού ελάχιστων πρότυπων για την ΕΚΕ, ιδιαίτερα εντός του πεδίου των επενδυτικών και εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ με τις αναπτυσσόμενες χώρες·
24. σημειώνει ότι η ΕΚΕ είναι ένας μηχανισμός με τον οποίο οι εργοδότες μπορούν να στηρίξουν τους εργαζόμενούς τους και τις τοπικές κοινότητες στις αναπτυσσόμενες χώρες και ο οποίος μπορεί να εξασφαλίσει ότι τα κέρδη κατανέμονται δίκαια για να αναπτυχθεί βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ευημερία και να γλυτώσει περισσότερος κόσμος από τη φτώχεια, ιδιαίτερα σε καιρούς οικονομικής κρίσης· λυπάται που τα πρωτόκολλα κοινωνικής παρέμβασης υφίστανται σήμερα μόνο σε εθελοντική βάση και καλεί την Επιτροπή να τα καταστήσει δεσμευτικά·
25. ζητεί την πλήρη και ενεργό διαβούλευση με αντιπροσωπευτικές οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων των συνδικαλιστικών, και αντίστοιχη συμμετοχή τους στην ανάπτυξη, εφαρμογή και παρακολούθηση των διαδικασιών και διαρθρώσεων ΕΚΕ των εταιριών, μεταξύ άλλων μέσα από τη συνεχή ανάπτυξη των δεξιοτήτων και προσόντων των εργαζομένων με τη βοήθεια της κατάρτισης και της διά βίου μάθησης, σε συνεργασία με τους εργοδότες με μια γνήσια προσέγγιση εταιρικής σχέσης.

¹ ΕΕ L 178, 17.7.2003, σ. 16.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	6.12.2012
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 23 –: 1 0: 2
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Thijs Berman, Michael Cashman, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Keith Taylor, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Daniël van der Stoep, Anna Záborská, Iva Zanicchi
Αναπληρωτής(ές) παρών(όντες) κατά την τελική ψηφοφορία	Enrique Guerrero Salom, Cristian Dan Preda
Αναπληρωτής(ές) (άρθρο 187, παρ. 2) παρών(όντες) κατά την τελική ψηφοφορία	Ioan Enciu, Emilio Menéndez del Valle, Helmut Scholz